

INHOUD

HOOFDARTIKEL: LEREN IN DE KLAS EN IN DE PRAKTIJK

- 01. Kies maar raak!
- 02. Hoe zorg je dat buitenschools leren aansluit bij keuzevak en leerling?

03. Leerlingen presenteren
Momenteel leest

u het artikel:

Voion wil duidelijkheid creëren in het web van regels en Arbowedgeving

Terug naar het hoofdartikel: Leren in de klas en in de praktijk

Terug ←

- 11. 'SEN-app biedt overzicht en inzicht in wat leerlingen doen bij bedrijven'
- 12. 'Dialogo over buitenschoolse ervaring van grote waarde voor leerling'

BIJLAGE

01. Stageovereenkomst

©2023 - Versie 1
Leren in de klas en in de praktijk
Maak meer werk van buitenschools leren

Rick van Workum
Nijmegen

Voion wil duidelijkheid creëren in het web van regels en Arbowedgeving

Voion is de kennis- en sparringpartner voor het voortgezet onderwijs op het gebied van de onderwijsarbeidsmarkt en veilig en vitaal werken. Voion is opgericht door de bonden en de VO-raad. Gezamenlijk vormen zij het bestuur. Projectleider Rick van Workum vertelt waar zij scholen mee helpen en wat voor vragen ze zoal krijgen.

INHOUD

HOOFDARTIKEL: LEREN IN DE KLAS EN IN DE PRAKTIJK

01. Kies maar raak!

02. Hoe zorg je dat buiten-schools leren aansluit bij keuzevak en leerling?

03. Leerlingen presenteren. Momenteel leest u het artikel:

Voion wil duidelijkheid creëren in het web van regels en Arbowetgeving

Terug naar het hoofdartikel: Leren in de klas en in de praktijk

Terug ←

11. 'SEN'-app biedt overzicht en inzicht in wat leerlingen doen bij bedrijven

12. 'Dialoog over buitenschoolse ervaring van grote waarde voor leerling'

BIJLAGE

01. Stageovereenkomst

©2023 - Versie 1
Leren in de klas en in de praktijk
Maak meer werk van buitenschools leren

Hoe bied je als school een aantrekkelijke werkomgeving voor personeel en een veilige leeromgeving voor leerlingen? Voion ondersteunt besturen en scholen bij het omgaan met en optimaliseren van de onderwijsarbeidsmarkt. Denk aan onderwerpen als lerarentekort en krimp. Daarnaast stimuleert Voion scholen om veilig en vitaal te werken. Dat klinkt interessant, maar wat houdt dat in?

“De term ‘arbowetgeving’ klinkt niet zo sexy, maar eigenlijk komt het daar bij veilig en vitaal werken wel op neer. Arbowetgeving verplicht werkgevers het werk zo te organiseren dat werknemers veilig -fysiek en sociaal- en gezond -fysiek, mentaal en psychisch- kunnen werken en zo in goede gezondheid hun pensioen kunnen halen”, legt Van Workum uit.

Wat mag wel en niet?

Vaak wordt gedacht dat in de Arbowet precies staat wat wel en niet mag. Dat is niet zo. De Arbowet schrijft vooral voor wat werkgevers moeten doen om te zorgen dat het werk zo veilig en gezond mogelijk is en ook blijft, maar niet hóe zij dat precies moeten doen.

Als leerlingen op stage gaan, moeten docenten weten dat de stageplek veilig is en wat de leerlingen doen ook gezond is. Desgevraagd moet een docent de ouder kunnen uitleggen dat de stagewerkzaamheden goedgekeurd zijn. “Een vraag die wij vaak krijgen is: vanaf welke leeftijd mag activiteit X of Y tijdens een stage worden uitgevoerd? Mag een 15-jarige leerling BWI op een steiger werken of zelf een rolsteiger opbouwen?”

Dat soort vragen worden ook gesteld voor opdrachten in het klaslokaal, vertelt Van Workum. “Maar dat is een andere situatie dan een stageplek, waar de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en gezondheid van de leerling formeel bij het stagebedrijf ligt, en niet bij de school. Scholen hebben vaak jarenlang een relatie met het stagebedrijf. Docenten voelen vaak een morele verantwoordelijkheid. Zij zullen aangesproken worden door ouders wanneer zich iets voordoet tijdens de stage, ondanks dat het stagebedrijf aansprakelijk is voor wat er daar gebeurt.”

Voldoende op de hoogte?

Zijn bedrijven goed op de hoogte over wat wel en niet mag? Dat is een lastige vraag,

vindt Van Workum. “Ik weet zelf ook niet wie mijn BHV’er is, en wat het verzuimprotocol van de organisatie is. Mijn bureaustoel is goed ingesteld en ik heb een ergonomisch paspoort van hoe mijn werkplek moet zijn. Als dat het referentiepunt is, dan lijkt het of niemand weet hoe het zit. Maar de doorsnee werkgever kent globaal zijn zorgplicht, voert min of meer arbobeleid en heeft een contact met de arbodienst, al is dat niet altijd voldoende.”

Is er ooit iets voorgevallen op de werkvloer, dan hebben scholen meer aandacht voor het voorkomen ervan, ziet Van Workum. “Liefst zou ik zien dat aan veilig en gezond werken onder goede omstandigheden systematisch aandacht wordt geschonken. Bijvoorbeeld door eens in het jaar na te gaan of alles uitpakt zoals bedoeld en niet pas in actie te komen na een (bijna)ongeluk. Dit zie je ook bij scholen die leren van ongevallen. Direct betrokken partijen zijn vaak beter op de hoogte en goed doordrongen van wat er mis kan gaan.” Daarbij is het van belang dat er jaarlijkse controles zijn en structureel onderhoud plaatsvindt.

INHOUD

HOOFDARTIKEL: LEREN IN DE KLAS EN IN DE PRAKTIJK

01 Kies maar raak!

02 Hoe zorg je dat buitenschools leren aansluit bij keuzevak en leerling?

03 Leerlingen presenteren
Momenteel leest u het artikel:

Voion wil duidelijkheid creëren in het web van regels en Arbowetgeving

Terug naar het hoofdartikel: Leren in de klas en in de praktijk

Terug ←

11 "SEN-app biedt overzicht en inzicht in wat leerlingen doen bij bedrijven"

12 "Dialogo over buitenschoolse ervaring van grote waarde voor leerling"

BIJLAGE

01 Stageovereenkomst

©2023 - Versie 1
Leren in de klas en in de praktijk
Maak meer werk van buitenschools leren

In kaart brengen

In het geval van buitenschools leren is het belangrijk dat voor alle betrokkenen duidelijk is wat de bedoeling is en welke afspraken daarbij horen, benadrukt Van Workum. Wat wordt er van de leerling, het bedrijf en de docent verwacht? Daarom zijn stageovereenkomsten of contracten belangrijk. Daarin staat zwart op wit wat de bedoeling is, wie wat doet en wie welke verantwoordelijkheid draagt. Zo weet ieder wat tot zijn of haar rol en verantwoordelijkheid hoort.

Van Workum houdt zich als projectleider onder meer bezig met het stimuleren van scholen om de risico's op school goed in kaart te brengen, bijvoorbeeld door met de Arboscan-VO risico's voor leerlingen in het praktijklokaal na te lopen. "Gaat een leerling buiten de school bijvoorbeeld in een hondenasiel op stage, dan wil je als docent weten dat ze daar goed bezig zijn met het minimaliseren van risico's, bijvoorbeeld op het gebied van hygiëne, ziektes en schoonmaken. Dat is de verantwoordelijkheid van het asiel zelf. Zij moeten de stagiaire voorlichten over de risico's en de regels die er zijn." De leerling is als stagiair nog geen volwassene maar een jeugdige werknemer. "Afhankelijk van hun leeftijd mogen die veel minder, of eigenlijk bijna niets, vergeleken met een volwassen werknemer. Dat is wel logisch als je bedenkt dat je kinderen minder zwaar mag belasten en je rekening moet houden met wat kinderen aan consequenties nog kunnen overzien. Daar krijgen we ook veel vragen over."

Verschillende contexten op de werkvloer

De Basisinspectiemodule (BIM) van de Arbeidsinspectie, [Arbeid door Jeugdigen en Kinderen](#) genaamd, biedt zicht op hoe zwaar leerlingen van verschillende leeftijden tijdens hun stage belast mogen worden.

Deze BIM is gratis te downloaden. "De BIM helpt een inspecteur van de Arbeidsinspectie situaties te beoordelen", aldus Van Workum.

"De wet maakt onderscheid tussen een leerling die op stage is of buitenschools leert en een (jeugdige) werknemer. Bij een stagiaire houdt de Arbeidsinspectie er rekening mee dat het kan gaan om een snuffelstage of dat de leerling ervaring op moet doen en dat hen geleerd moet worden hoe een toekomstig beroep vorm krijgt. "Als stagiaire mag je daarom onder toezicht bijvoorbeeld dingen doen die je als jeugdige werknemer niet zou mogen. Acht uur per dag en vier dagen per week productie stampen is iets anders dan een dag in de week bij het bedrijf zijn zonder productiedruk. Dat is ook op psychologisch vlak heel anders."

Van Workum zou graag zien dat alle docenten die leerlingen buitenschools laten leren of op stage sturen, zich bewuster zijn van de afspraken die tussen de verschillende partijen over de samenwerking nodig zijn en wat de rolverdeling is. "Als zij weten hoe een goede stageovereenkomst er uit moet zien, dan ben je er eigenlijk al."

Laten ervaren

Er bestaan veel misvattingen over werkomgevingen. Vooral in het geval van technische beroepen denken leerlingen (en ouders) ten onrechte dat de werkplekken vies zijn. "Met buitenschools leren kunnen bedrijven die misvattingen wegnemen. Een stage of buitenschoolse ervaring kan interesse aanwakkeren, een leerling iets laten ontdekken. Die bedoeling is van belang om te bepalen wat je leerlingen wil laten ervaren, zowel vanuit de school als het bedrijf." Daarbij hoort dat het bedrijf zich afvraagt of aanvullende veiligheidsmaatregelen nodig zijn

INHOUD

HOOFDARTIKEL: LEREN IN DE KLAS EN IN DE PRAKTIJK

01. Kies maar raak!

02. Hoe zorg je dat buitenschools leren aansluit bij keuzevak en leerling?

03. Leerlingen presenteren
Momenteel leest u het artikel:

Voion wil duidelijkheid creëren in het web van regels en Arb wetgeving

Terug naar het hoofdartikel: Leren in de klas en in de praktijk

Terug ←

11. 'SEN-app biedt overzicht en inzicht in wat leerlingen doen bij bedrijven'

12. 'Dialogo over buitenschoolse ervaring van grote waarde voor leerling'

BIJLAGE

01. Stageovereenkomst

©2023 - Versie 1
Leren in de klas en in de praktijk
Maak meer werk van buitenschools leren

op de plekken waar leerlingen komen. Zie het als een mini- of specifieke risico-inventarisatie. “Dat is zowel voor de school als de ouders een geruststelling.”

Lees dus vooral die BIM eens door, adviseert Van Workum. “Daarnaast zijn er online ook allerlei stageovereenkomsten of stagecontracten te vinden met daarin artikelen over bijvoorbeeld verantwoordelijkheden, verzekeringen en aansprakelijkheid.”

Hoeveelheid toezicht

Toezicht op het naleven van de (veiligheids) instructies door kinderen en jeugdigen blijft belangrijk. Dat is in het eigen praktijklokaal op school zo en ook op de stageplaats.

“Iemand bij de stageverlener moet tijd vrij kunnen maken om de leerling te begeleiden. Als er beperkte mogelijkheden zijn om toezicht te houden, dan is de hoeveelheid spannende dingen of risicovolle handelingen ook beperkt. Bij meer toezicht is er meer mogelijk.” Begrip van het waarom en waartoe van toezicht tijdens de stage is geruststellend voor de school, aldus Van Workum.

“Het geeft het gevoel dat het bedrijf zijn verantwoordelijkheid serieus neemt.”

Nogmaals, zorg dat ook het papierwerk, de stageovereenkomst, op orde is, adviseert de projectleider. “Zorg dat er duidelijke afspraken zijn, met doelen en inzicht in de activiteiten die een leerling mag doen. En neem de BIM eens door, dat brengt je er misschien toe om op een andere manier te kijken en denken. Uiteindelijk kan het bijdragen aan een goed gesprek tussen school en bedrijf over het belang van veilig en gezond werken. Dat is voor de leerling ook gunstig.”

Voion ondersteunt besturen en scholen in het voortgezet onderwijs, van directeuren en teamleiders tot docenten en facilitair managers. Daarbij ligt de focus op twee zogenoemde kernopgaven: het optimaliseren van de onderwijsarbeidsmarkt en het stimuleren van veilig en vitaal werken. Ook bieden ze advies en ondersteuning op het gebied van de cao- en/of de sectortafel.